

ERDELYI MAGYARÁG

Felkészítők:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő:
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiactér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 269. sz.

1934 Szeptember 30.

Vasárnap

Tatarescu az udvari vadászatra utazott

és magával vitte az átalakított kormánylistát

Az államtitkárok foglalják el a megüresedett miniszteri székeket

București, szept. 28.

A belpolitikai élet újból forrongásban van. Mavrodí halála csak szüneteltette a kormányátalakítást. Tegnap délután Mavrodí temetése alatt a miniszterelnök táviratot kapott, amelyben az udvari vonatból Reghinből (Szászrégenből) adtak fel, amelyben a király sürgősen maga elé kérelmezte Tatarescut. A miniszterelnök röviden a temetés után bizalmas megbeszélésre vonult vissza munkatársaival.

majd este 10 órakor elhagyta a fővárost, hogy Reghinbe (Szászrégenbe) utazzék.

Beavatott körök tudni vélik, hogy Tatarescu már holnap Ofelsége elé terjeszti az átalakított kormánylistát, amely szerint az államtitkárok lépnek a miniszterek helyébe, viszont a megüresedett államtitkári székeket Maximmal, Eugen Titeanuval és Constantin

Tatareanuval fogják betölteni.

Dinu Bratianu jelenleg paraganaji szállójában tartózkodik és látszólag teljes közönyösséggel nézi a lepergő eseményeket.

Inculet belügyminiszter sorra látogatja a politikai vezéreket. Tegnap Jorga professzorral tárgyalt, ma valószínűleg a fővárosban tartózkodó többi pártvezérrel fog értekezni.

November elsején foglalja el állását a bucurestii szovjet nagykövet

București, szept. 28.

Osztrowski bucurestii szovjet nagykövet beiktatása későbbre halasztódott. A halasztásnak az az oka, hogy Titulescu külügyminiszter, aki Genfben Párisba megy, csak október végén tér vissza az országba. Viszont

a külügyminiszter azt akarja, hogy az új szovjet nagykövet beiktatása a legnagyobb ünnepek között menjen végbe, mindenképpen jelen akar lenni a fontos aktusnál. Így a nagykövet beiktatása csak november 1-én fog megtörténni.

az összes kisebbségi jegyzőket az okmányokba akarják áthelyezni?

Ezzel a kérdéssel a vizsga után foglalkoznak csak. Bizonyos, hogy sok jogvezetett fogunk jegyzőnek kinevezni.

A beszélgetés végén még megemlítette a prefektus, hogy

a jövő héten valószínűleg kitűzik az első községi választást Bihormegyében.

Elmarad a nemzeti-parasztpárt nagygyűlése

București szept. 28.

A nemzeti parasztpárt nagygyűlése elmaradt. Ennek az az oka, hogy mivel a parlament megnyitását is elhalasztották, nem látják időszerűnek a kongresszus egybehívását.

Nem marad el azonban az averescanu-sok galati nagygyűlése, amelyen maga Averescu marsall fog beszélni és élesen fogja bírálni a liberális párt kormányzati rendszerét.

Halálos szerencsétlenség Tasnád mellett

Simleul-Silvaniei, szept. 28.

Megdöböntő szerencsétlenség történt Tasnád közelében az országúton. Vess István gazdálkodó feleségével és négy éves kislányával szekeren ment Tasnád felé, amikor a szekérrel szembe jött egy autó. A szekér elő fogott lovak az autó látán megbokrosodtak és elragadták a szekeret, amelyet az autóból beritottak. A szekeren ülő három ember káros és súlyos sérüléseket szenvedett. A kislány kapott sérüléseibe pár óra múlva belehalt. A mentőakció megindult.

Végetért a bihormegyei kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgálója

Bancila prefektus nincs megelégedve az eredménnyel A jövő héten kitűzik az első községi választást a megyében

Oradea, szept. 28.

Tegnap délből végetért a bihormegyei köztisztviselők nyelvvizsgálója. Az utolsó napon a főszolgabírók gépirónői és a jegyzőségi alkalmazottak vizsgáztak. A bizottság tagjai aránylag könnyű kérdéseket adtak fel. Egy sácuenli (székelyhídi) tisztviselő például ezt kérdezte egy igazgató:

— Van aszalt maguknál?

— Hogyne — felelte a tisztviselő, hiszen Sácueni város.

— Jó, jó, tudom, hogy város, de ha esik az eső, vagy olvad?

— Akkor bizony sár van — vallotta be a tisztviselő.

Nagy derűtséget keltett, amikor Popa Aurél azt kérdezte a jelöltektől, hogy kit ismernek a román költők közül, csaknem kivétel nélkül ezt felelték:

— Goga Oktavian.

Popa Aurél tanárról köztudomású, hogy Goga lelkes híve és ezért a bizottság többi tagja mosolyogva fordult felé:

— Látja tanár ur, hogy akarnak kedveskedni önnek a stréberek.

A vizsga eredményét a minisztériumhoz terjesztik fel. Dr. Bancila prefektus, akihez kérdést intéztünk általános benyomásai felől a következőket mondotta:

— Ha nagyon szigorúak lennének bizony a vizsgázók 80 százalékát el kellene bocsátani. Tizenöt év alatt jobban meg kellett volna tanulni románul.

— Igaz prefektus ur, hogy

A NAP

Hitler igazi arca

Végre megmutatta Hitler igazi arcát a külföld előtt is. Mi, akik kívül állunk a Harmadik Birodalmon és nincs „szerencsénk” a korogkereszt csodáit közvetlen közelből szemlélni, csak igen keveset tudunk erről a valósággal exotikussá vált államról. Csak azt tudjuk, amit Göbbels ur szigorú sajtórostája jónak lát keresztül engedni vagy legfeljebb azt, amit egyik-másik bátrabb amerikai vagy angol riportert meg mer telefonálni lapjának. Ezzel szemben azt is tudjuk, hogy az ilyen riporterek ez a tudósítás egyben hatyudala is volt, mert, Hitler pribékjei ott állanak a telefon mellett és ha már nem tudnák idejében a telefondrót elvágni, a riportert torkát vágják el...

A szigorú cenzúra, a féktelen terror ellenére is azonban megtörténik néha, hogy olyan hírek kerülnek napfényre ebből az árnyékban élő birodalomból, amelyekből következtetni lehet arra, hogy voltaképpen mi is történik odabent. Ime, a legújabb. Az egyik német város vezetősége kitalálta, hogy mindazok, akik nem tagjai a nemzeti-szocialista pártnak, mindazok, akik nem hajlandók fejet és térdet hajtani a mázolósegekből, örmes-terből lett birodalmi elnök barbár és esztelen politikája előtt, veszedelmesek a Harmadik Birodalomra és a „nemzeti megújodásra” nézve és ezért internáló táborokba kell zárni őket.

Egyelőre csak terv ez a szörnyesült eszme, amelyet Hitler valamelyik barnainges korifeusa talált ki, de a „Führer” máris nagy örömmel üdvözlö a tervet, amelyből — ismerve Hitler gyors cselekvését, akcióképességét — holnap már letagadhatatlan valóság lesz. Es megindul a német nép, millió és millió számra vonulnak be az internáló táborokba. Dachau és a többi féltelmes nevű kintzóttelepek ismét sikoltozástól lesznek hangosak, vértől gőzölög, csak azért, mert egy 60 milliós nép jórésze nem hajlandó urának elismerni a létrafokokon felkapaszkodott elnököt...

Valamelyes számítási hiba azonban mégis becsuszott ebbe a nagyszerű tervbe. Az ugyanis, hogy az internáló táborok mai „szűk” befogadó képességük mellett nem igen lesznek elegendők arra, hogy a nem nácikat magukba zárják. Hiszen még élénk emlékezetünkben van a legutóbbi népszavazás, amelyen a rohamosztigosok minden „barátságos” biztatása ellenére is akadt ötmillió olyan bátor ember, aki fel merte emelni tiltakozó szavát a horogkereszt ellen. Jól tudták mi vár rájuk a „nem” szavazatért, mégis így szavaztak. És ne felejtsük el, hogy a 60 milliós német népből nemcsak ötmillió olyan van, aki nem tagja náciéknak, hanem jóval több.

Mit fog csinálni Hitler ezekkel tömegekkel, hová helyezi el őket, hiszen végül is egész Németország kevésnek fog bizonyulni az óriási internálótábor elkészítéséhez, amelyre szükség lesz azért, hogy a nemzeti-szocialistákat elhelyezze. Es kevésnek fog bizonyulni a rohamosztigosok nem megvetendő száma is ahhoz, hogy a milliókra vigyázzon.

Vigasztalódjunk azonban mégis... Az új ötlet, bármilyen zseniálisnak, újszerűnek lássuk, mégsem új és nem eredeti. Hiszen Németország már másfél éve amióta a horogkereszt sütt le rá az éltető nap helyett, amugy sem egyéb, mint egy óriási internálótábor.

Kivágandó és összegyűjtendő

20

Igazoló szelvény,

az Erdélyi Magyarság

ajándéktombolájához.

1934 szept. 10—30.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Átadták az ügyészségnek a Bartha-házaspárt, Dajka Gyulát és Garda Károlyt

Dajka Gyula és Bartha Lászlóné drámai szembesítésével fejeződött be a rendőrségi vizsgálat

Oradea, szept. 28

A rendőrség változatlan eréllyel folytatja a vizsgálatot a bonyolult Bartha-Dajka ügyben. Bartha Lászlóné tegnap maga jelentkezett kihallgatásra. Ettől a kihallgatástól valamelyes fordulatot vártak, mert azt hitték, hogy a fogság megtörte a szöke asszonyt és helyzete könnyítése végett vallani fog. Papp Rózi azonban a kihallgatás során is mindent tagadott. Azt beismerte, hogy Dajka Gyulát két éve ismerik még abból az időből, amikor a lóvásártéren volt korcsmájuk, de hogy Dajkának milyen összeköttetései voltak férjével, nem tudja.

Bartha Lászlóné ekkor szembesítették Dajka Gyulával. Drámai jelenetek között ment végbe a szembesítés, amely azzal kezdődött, hogy

Dajka szemébe mondta az asszonynak, hogy három briliánsgyűrűt, aranyláncot és pénzt adott neki. Megesküdött anyja emlékére, hogy amit mond igaz.

Papp Rózsán erre a kijelentésre valóságos

hisztérikus roham vesz erőt. Toporzékolva, sikoltozva, magából kikelve jelenti ki, hogy Dajka hazudik.

Dajka nyugodtan kijelenti, hogy szám-talanszor volt Barthaék lakásán. Tanu erre a ház népe, a cseléd, hogy akárhányszor éjjel is elment Barthaékhoz, amikor a férfi

nem volt otthon. Papp Rózi ezzel szemben csak egyszer volt nála. Barthané azonban ezt is állhatatosan tagadja és ezzel az izgalmas szembesítés véget ér.

A rendőrség ezzel be is fejezte a vizsgálatot és pénteken reggel Dajka Gyulát, Garda Károlyt, Bartha Lászlót és Papp Rózsiát átkísítették az ügyészségre, ahol azonban csak szombaton reggel fogják kihallgatni őket és osztják be valamelyik vizsgálóbíróhoz.

Dr Nestor vezetőügyész utasítására az idő előrehaladottságára való tekintettel visszakísérték őket a rendőrségre. Dr Nestor vezetőügyész kijelentette, hogy

egyikőjüket sem helyezik szabadlábra, hanem ma reggel mind a négyen a vizsgálóbíró elé kerülnek.

Bartha Lászlónak egyébként ma egy másik pere volt a tábla első szekciójának büntető tanácsa előtt. Mint ismeretes Bartha László a már megszűnt Déli Hírlapban „Sinaul” címen vezércikket írt. A törvényszék ezért 15 napi fogságra ítélte. A tábla a tegnapi tárgyaláson helybenhagyta a törvényszék ítéletét Bartha nem volt jelen a táblai tárgyaláson, a közbíró jelent csak meg, úgy hogy táblai döntést kézbesíteni fogják Bartha Lászlónak.

Ma éjszaka várlak...

Jenny Jugo, Paul Hörbiger, Lissi Arno a főszerepben
Szombat, vasárnap, hétfő

Capitol filmszínház

Érdekességek a timisoarai kommunistaper tárgyalásán

Piros pongyola, mint kommunista zászló, m száros, mint városi tisztviselő

Timisoara, szept. 28

A kommunista-monstre per tegnapi tárgyalásán Salzberger Ferenc magántisztviselőt hallgatták ki, aki ellen az a vád, hogy a bebörtönözött munkások családjait támogatta, valamint lakásán kommunista könyveket és két vörös zászlót találtak. Salzberger eimondotta, hogy

a Korunk egy évfolyamát és felesége két pirosmintás pongyoláját foglalták le kommunista könyvek illetve vörös zászló gyanánt.

Marányi János mészáros ellen az a vád, hogy lakásán rejtette Maráczy Margitot. Majd arról kérdezik, hogy igaz-e, hogy ő a városházán tisztviselő.

— Már, hogy én, — tör ki a méltatlankodás Marányiból — Kérem én minden kedden és pénteken a vágóhid borjuosztályán vágok.

Báthori Nándor ellen az a vád, hogy egy táska röpiratot találtak nála.

Báthory: Az igaz, hogy a vizsgálóbíró előtt beismertem, de ott azzal fenyegettek meg, ha nem ismerem be, akkor visszaküldenek a rendőrségre. Feleségem másállapotban volt és őt is letartóztatták, inkább aláírtam a jegyzőkönyvet.

Elnök: De a táska röpiratot miért rejtette a mosókonyhába?

Báthory: En nem rejtettem el semmit. Az első házkutatás alkalmával találtak nálam egy üres táskát. A második házkutatás alkalmával a táska újra előkerült, de ekkor már tele volt röpiratokkal.

Löbl Boriska egyetemi hallgató az a van vádolva, hogy kommunista könyveket találtak nála. A vádlott kijelenti, hogy azok a könyvek egyetemi könyvek voltak, de a házkutatást tartó detektív nem értette meg őket és kommunista könyvnek gondolta. A könyveket egy Szécsi nevű egyetemistától kapta, aki akkoriban az U. Erdélyben cikkezt és állandóan újságírók társaságában járt.

Radulescu védő kéri Szilágyi András és Nemes Ferec Cluj újságírók kihallgatását. A tárgyalás folyik.

— Calculator, a személyzeti adó pontos kiszámításával nélkülözhetetlen minden vállalatnál. Ára 45 lej, kapható a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul (v Nagypiac tér) 4 szám alatt

Időjárás

Enyhe, délnyugati légáramlás, jobbra derült idő. A nappali hőmérséklet nem változik, éjjel esetleg erősebb lehűlés.

FLOREAL arckrém a legtökéletesebb arc- és bőrápolószer

No. 1. Nappali használatra: puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen

Egy tégegy ára 40 lei

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Gheorghe Bratianu októberben országos nagygyűlést rendez

Cernautiban tartja a párt első ülését. Nem sikerült a megegyezés a két liberálistpárt között

Cernauti, szept. 28.
Október első napjaiban kezd meg a Gheorghe Bratianu féle liberális párt országos nagygyűléseit, amelyeken nagy támadást akarnak indítani a kormány ellen. Ugy látszik még sem sikerült a megegyezés a két

Bratianu között, mert Gheorghe Bratianu már előre bejelentette, hogy élesen fogja kritizálni a kormány munkáját. Az első gyűlést Cernautiban fogják megtartani, ahol maga Gheorghe Bratianu fogja az első beszédet mondani.

Dolgozik a „tekete kéz” Marghita környékén

Halállal fenyegettek meg névtelen levélben egy petreui (monospetrii) gazdálkodót és gyermekét

A titkos levélíró ötvenezer lejt követel, különben „paprikássá vágdalja a gyermekét”

Marghitai tudósítónktól: Marghitától alig pár kilométernyire fekszik Petru (Monospetri) ez a csendes kis falu, ahol most a falu apraja-nagyja nagy izgalommal tárgyalja az alábbi esetet.

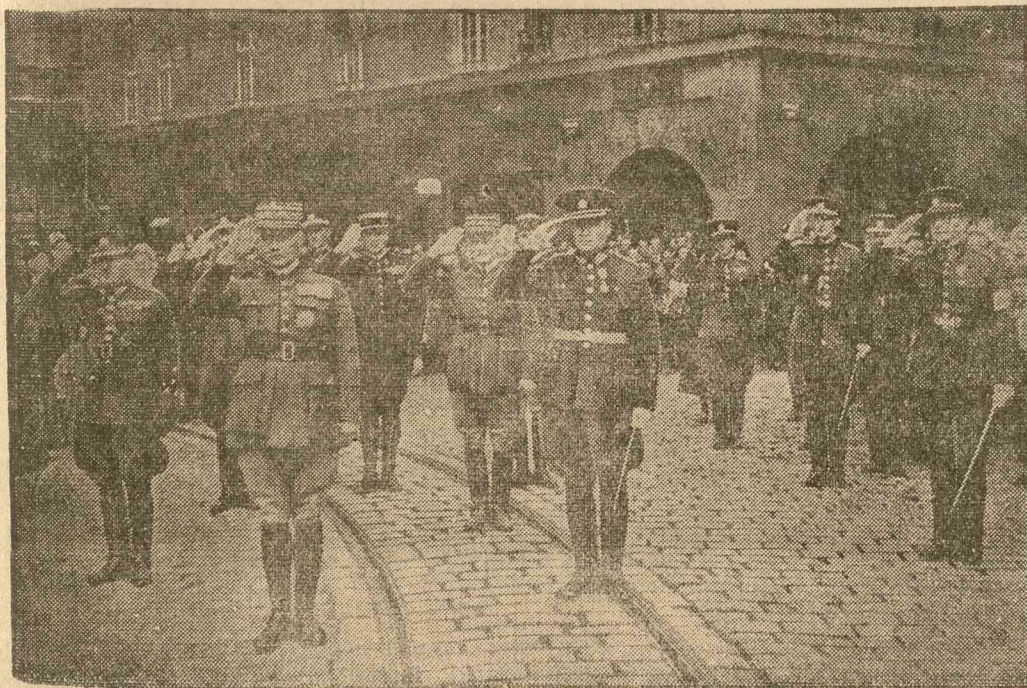
Veres József gazdálkodó pár évvel ezelőtt jött haza Amerikából, ahol szorgalmas munkájával egész szép kis vagyont gyűjtött össze magának feleségével és kis gyermekével szépen éldegéltek a csendes kis faluban, míg aztán egy levél megbolygatta a físzletréméltó család életét, 23-án szombaton levelet kézbesített Veres Józsefnek a postá, amelyben egy eddig még ismeretlen ember felszólítja, hogy saját érdekében

fizessen ötvenezer lejt neki, olyképen, hogy azt a Saniobi (Szent-jóbbi) Kecseházi hidnál egy pléh-

dobozban helyezze el, mert ellenkező esetben gyermekét elrabolják, meggyilkolják és vele paprikásnak megetetik, majd Verest is meggyilkolják.

Hangsúlyozza a levél, hogy Veres József a gyermeke és az ő életéért tegyen le ötven ezer lejt, mert ezért igazán nem volna érdemes meghalni, hiszen nekik van elég. Az aláírás a „Fekete kéz” volt.

A marghitai csendőrség a járási csendőrökkel karöltve a legszigorubb vizsgálatot vezette be az ügyben. Addig is míg ezen ügyben fényderülne állandóan két ember van Veres József lakásán, akik töltött revolverrel ügyelnek Veres József peteui gazdálkodó és gyermeke életére.

A francia vezérkari főnök a csehszlovákiai hadgyakorlaton

Balról Kreja tábornok a cseh vezérkari főnök, Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke és Hanzvic tábornok, a budweisi hadosztály parancsnoka Budweis főterén a nemzeti himnusz hangjai mellett üdvözlik a francia vezérkari főnököt.

Templomrablók garázdálkodnak Turda közelében

Turda—(Torda), szept. 28.
Lunca Muresului (Székelykocsárd) községben tegnap éjjel templomrablók garázdálkodtak. A sötétség leple alatt behatoltak a község görögkatolikus templomába és onnan különböző értékes kegyzsereket vittek el. Igen érdekes, hogy a templomban értékes ezüsttárgyak is voltak, amelyekhez azonban nem nyultak a betörők, csupán miseruhákra, oltárterítőkre vadásztak. Még feltűnőbb a betörők vakmerősége, mert — mint a nyomokból megállapítható — gyertya mellett dolgoztak anélkül, hogy a templomból északra kiszűrődő fényt valaki is észrevette volna. A csendőrség bevezette a nyomozást.

Megnyílik az „Omnia” mozgó

Omnia mozgósínház címen újra megnyílik a Színház Mozgó, Halmay Lajos, az oradeai színház volt tikára nyitja meg azzal a szándékkal, hogy egész Oradea lakossága számára egy népszerű, olcsó helyáru mozgósínházat adjon. Egész Romániában látott és legsikeresebb nagyfilmeket költötte le az Omnia mozgó számára, hogy, keltős műsorral és igen olcsó helyárukkal mindenki számára láthatóvá tegye azokat.

Megnyitó előadásul a Luxus hölgy című Metro Goldwyn filmet költötte le, melynek főszerepeit a leggazdagabb amerikai filmsztár Marion Davies, Billi Dov, Robert Montgomery és Jimi Durant játsszák. Ebben a filmben tánc, zene és dráma változatos cselekményekkel, amerikai tempóban zajlik le. Az Omnia mozgó hétfőn nyílik meg délután öt órakor. Helyárak 18, 16, 11 lejesek lesznek.

— Megkezdődtek a beiratások az Esti Kurzusok nyelviskolájában. Román, angol, francia, német, orosz és héber nyelvek. Tanfolyamok külön kezdők, erős kezdők és haladók számára. Konverzációs és irodalmi csoport. A kurzusok május végéig tartanak: Három hónapos román, magyar és német gyorsírás kurzus. Városunk legkiválóbb szaktanára ad elő az Esti Kurzusokon. Oktatás heti két, vagy három órában este 6 és 9 óra között. Tájékoztatás és beiratkozás a Zsidó Liceum épületében, Str. Reg. Carol II. esténként 6-tól 8-ig, Tandij fizetés havonta. A tanfolyamok október elsején kezdődnek.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUCUREST. 12.45 Könnyű lemezek 13.40 Könnyű lemezek. 17 Fanica Luca zenekara, román népzene. 19.15 Lemezek. 20 Lázár Mircea énekes és Rádiózenekar hangversenye. 20.20 Rádiózenekar. 21.20 Táncczene.

BUDAPEST. 6.45 Torna, utána hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Hagenbeck állatgyűjtő utinaplójából. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 12 Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05 Az 1. honvéd gyalogezred zenekara. 12.20 Hírek 13.20 Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 13.30 Falus Edit énekel, Kötsky Jolán gondokázik — zongorakisérettel. 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfo-lyamhírek. 16: „Ezermester-műhely.” 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Budapesti Hangverseny Zenekar. 18: „Készülünk a berlini olimpiai játékokra.” 18.30 Csóka Béla magyar nótákat énekel. Kiséri Kurina Simi és cigányzenekara. 19.30: A Filharmóniai Társaság ünnepi diszhangversenye az Operaházban. 22.55 Hírek, időjárásjelentés. 22.40: Hanglemezek.

REGENY

Az örök tűz

Fantasztikus regény

8

— Megőrült, vagy nem: Gyerünk! Munkára! — válaszolt Gildas és felkapott egy evezőt. A fia ugyanazt tette.

A gazda intézkedik:

— Marc ur feküdjék előre a hajó orrába! Ha odaérünk, ragadja meg őket menet közben!

Aztán hangosan kiáltja:

— Bátorság odalenn, jövőnk!

Ekkor észreveszi a kéthajótöröttet, kik egészen a közelben vannak és egy hajóroncsba kapaszkodnak.

— Jobboldalra Gildas. Itt vannak.

Jikel felemeli az evezőt. Gildas is elmeríti a magáét — a bárka megfordul maga körül. A szobrász előre hajol a fedélzetes keresztl.

Menet közben belémarkol valami durva ruhának a szárnyába, — tengerész zubbonya és szaggatott hangon kiáltja:

— Ide hozzám. Megvannak.

Mögötte Gildas Morgan fekszik, kiszlén a víz fölé kuporodik és rendelkezik. ember fölé hajol, aggodalmasan figyelik.

— Ugorj be, Jikel!

Ahajóinas letépi a bluzát, a trikóját, beugrik a tengerbe hirtelen loccsanás a víz felcsap, aztán csodálkozó kiáltás:

— Jaj de meleg a víz!

A fiu felszínre jut, csapzott a haja, csuromvíz az teca, utálattal köp.

— Valaki megmérgezte a vizet. Phü!

Egyik kezével megkapaszkodik a hajóban, a másikkal megragadja a matrózzubbonának gallérját és tréfálkozva hátbavágja:

— Gyerünk barátom, már eleget ittál: rosszízű ma a víz.

Marc megragadja a nőt, aki ájultan hátravetett fejjel, szétzilált hajjal fekszik a vizen. A két férfi és a gyermek megfeszített erővel emelik, huzzák a két tétet. A Go éland meghajol a suly alatt — a hajó széle beleér a vízbe — egy hullám elborítja a fedélzetet...

— Vigyázzunk, hogy el ne merüljünk! — mormog Gildas. Végső erőfeszítés. És a hajótöröttek ájultan, öntudatlanul esnek bel a hajóba, mialatt Jikel hátrafut és meg rázza magát, mint valami vizes kutya.

— Meleg fürdő ilyenkor. Furcsa ez a tenger! A gazda és a művész a két megmen hogy élnek-e még.

A férfi magához tér, kinyitja a szemét és keresztbe vetett lábakkal hirtelen felül. a teste szinte megmerevedett a csurgó zubbonyban. A sovány, izmos válla, nyaka egészen meztelen. A zsiros, fekete hajjal borított koponya alatt furcsán világít sötét rózsaszínű arca, melyből élesen tűnnek ki erős arcsonjtjai, rövid álla, keskeny szája és különös, nagyon mélytűzű szemek vad kifejezés van bennük, mint valami ragadozó madár szemében. Rézbőrű típus meglepő ellentéte a bretagnei típusnak, amit Gildas és a fia képviselnek itt a hajón.

A kigombolt zubbony alatt látszik a selyeming, mely lassan emelkedik a melle fölé. Könnyű sőhaj lebben az összeszorított fogak közül... A művész felemeli az erőltetett, a hátraeső fejet, így szól:

— Csak elájult. Le kell fektetni.

A pad alá mutat, ahol a tartalékponyva fekszik összegngyölítve; Gildas és Jikel szétbontják és zépterítik 10—12-szeres rétegben a hajó közepén Kemény, de száraz fekehly, amelyre a szobrász és az indián

lefektetik a mozdulatlan testet. E mozdulatra magához tér a hajótörött nő, kinyitja a szemét, újra behunyja mintha a világosság vakítaná, gyenge sőhaj kél a melléből

(Folyt. köv.)

Tizenkét évigaludt egytolytában

azután betört a talu templomába és télreverte a harangot

Craiova, szept. 28.

Különös eset tartja izgalomban Tencănu községet. Egy Dolan Costică nevű ember, aki a világháborúban szerzett betegsége miatt 1919-ben álmokba esett, egytolytában 1931-ig aludt, 1931-ben mint teljesen bolond ébredt fel. Attól a pillanattól kezdve viszont

egyaláltalán nem aludt és helyről-helyre járva, a lakósságot rémitgette. A múlt éjszaka aztán betetőzte cselekedeteit, amikor feltörte a templomot, felment a toronyba és meghúzta a harangot. A csendőrség elfogta és miután orvos megvizsgálta, beszállították az őrállék házába.

SPORT

Károly király jelenlétében tolyik le a Román Kupa vasárnapi döntőmérkőzése

Bucuresti, szept. 28

A Ripensia és az Universitatea meghívta Károly királyt a vasárnapi Román kupa döntő-

mérkőzésre. Ofelsége értesítette az egyesületet, hogy a meghívást elfogadja és megjelent a mérkőzésen.

Négy tronton harcolnak csapataink vasárnap

A Crisana Clujon, a Nac Timisoarán, a Törekvés Bistritán és a CFR Oradeán játszik

Oradea, szept. 28.

Vasárnap kemény napja lesz egyesületeinknek. A Crisana Clujra megy a Romániával mérkőzni. Teljesen nyit a mérkőzés, azaz győz a Crisana akkor, ha úgy játszik, ahogy vasárnap a Venus ellen küzdött.

A Romania az a csapat, mely stílusát tekintve a legveszélyesebbek közé tartozik. Gyors, rakkoló futballt játszik. Keveset tologat, s ha kapu elé kerül a csatársora; veszedelmes. Ennek az ellenszere, vagy az abszolút nagy technika, mely természetes megfelelő gyorsasággal is kell párosuljon, vagy pedig a hasonló stílusú csapat mégnagyobb rakkolása és gyorsasága. Ez volna a Crisana, ha ezeknek a felteteleknek meg fog felelni.

Ha a Venus ellen elért eredményét tekintli és abból azt a konzekvenciát vonja le, hogy papírforma szerint mindentéleképpen győz, úgy két bajnoki pontot fog leadni a Crisana.

A Crisana csak akkor győz, ha teljes gözzel és teljes szívvel fog játszani!

A NAC szurkolóábora a legpesszimistikusabban fogja fel a helyzetet. Igen kevés eséllyel startol kedvenc csapata a Kinizsi ellen. Egyesek szerint már jó volna egy eldöntetlen is. Nevetséges ez a telfogás!

Először is egy meccs sincs sem elvesztve, sem megnyerve, mielőtt azt le nem játsszák. A NAC eséllyel indulhat

Az is igaz, hogy majdnem minden bajnok ságban résztvevő csapat az „aradi” stílust játsza. Eppen erre való tekintettel Pojar mester a zöld-fehérek tréneré átkarja szervezni a csatársort. Ugy találja ő is, hogy hiába van ezen csatársor mögött az európai hírnév, és hiába hogy az összeszokottságuknak köszönheték a hátuk mögött levő hatalmas sikereket; már nem felel meg a mai idők követelményének. Hogy mik lesznek ezek a változtatások, még nem lehet tudni. Viszont, hogy sikeres megoldást talál-e, elválik a vasárnapi mérkőzés után. Tippünk a NAC—Kinizsi meccsre; a zöld-fehérek egygólos győzelme. Legrosszabb esetben eldöntetlen.

A piros-feketék Bistritára mennek, a B. Divízió II. mérkőzését lejátszani. Ellenfelüket nem ismerjük, de ismerjük egyik-másik eredményét és éppen ezért az a véleményünk, hogy a Törekvésnek a vasárnap újra egy pontjába fog kerülni

A CFR. a cluji KAC-cal fog a Román Kupáért játszani idehaza.

A CFR kemény csapat. A KAC aránylag puha. Ugyancsak „finom” stílust játszik. Eppen ezért a CFR-nek van esélye legalább 2 gólos győzelemre.

Szeretnénk ha csapataink rácáfolnának ezekre a tippekre és a régi nagy napokra emlékeztető eredményekkel örvendeztetnének meg bennünket.

Makkabea-Kinizsi elsőosztályu bajnoki mérkőzés vasárnap

A fenti két együttes bajnoki találkozója nagy érdeklődés előzi meg, tekintve, hogy a Kinizsi több új játékoskal megerősítve veszi fel a Makkabea jó képességű csapatával a küzdelmet. A küzdelem annál érdekesebbnek ígérkezik, mivel a megszerzendő pontokra mindkét egyesület pályázik.

A mérkőzés a Rhédey kerti Mihály pályán lesz megtartva 4 órai kezdettel. Előzőleg két órakor Vestul—Testvériség mérkőzés

lesz. Egész olcsó 10—15 lejes helyárák.

Vasas—Egyetértés másodosztályu bajnoki mérkőzés lesz vasárnap szeptember 30-án délelőtt a Rhédey kerti Mihály-vajda pályán igen olcsó helyárákkal. A Vasas multiheli győztes csapatával játszik, míg az Egyetértés teljesen új összeállításban áll ki, miután a szövetségtől most kapták meg az újonnan átigazolt játékosok karnetjeit. Igen érdekes küzdelemre van kilátás. A meccs 10 órakor kezdődik.

Hogy képzelik el a szabadságot a Harmadik Birodalomban

Munkatáborokba helyeznek mindenkit, aki nem tagja a nemzeti-szociálista pártnak

Hitler már megadta beleegyezését a hozzá méltó ötlet megvalósításához

Berlin, szept. 28.
Stuttgart városában egy munkatáborba létesítettek, ahová mindenkit el fognak helyezni, aki nem tagja a nemzeti szociálista pártnak. Ez a terv egyelőre csak Stuttgart város nemzeti szociálista polgármesterének fejében született meg, de a „Führer” máris megadta

beleegyezését, úgy hogy nem sokára a többi városok is követni fogják Stuttgart példáját. Egyelőre a munkatábor tagjait a nem nemzeti szociálista munkanélküliekből válogatták ki. De rövidesen sor kerül a többi náci-ellenesekre is.

Utolsó nap az óra-tombolához

Olvasóink és bizományosaink mindenfelől jelentkeztek már az óratombolában való részvételre. Kiadóhivatalunk a mai napon elintézi az összes jelentkezéseket, elküldi a jegyeket és bizományosaink kiad-

ják mindenkinek úgy, hogy a döntés időpontjára az érdekeltek kezében legyen.

Közzöljük, hogy a tombolához lapfejeket ma délig fogadunk el. Holnapi számunkban hozzuk az eredményt.

Megnyitottuk új posztónagyáruházaunkat

Mária királyné-tér 1, (Kishid mellett), hol addigi elismerten szolid árainknál is

lényegesen olcsóbban árusítunk

A legbőségesebb választékban hoztuk az őszi és téli divat összes újdonságait

Havas és Grünfeld

Farkascsordák pusztítanak Cernauti közelében

A lakosságnak visszaadják az ostromállapot kihirdetésekor elszedett fegyvereit, hogy védekezzenek a vadállatok ellen

Cernăuți, szept. 28.
A rădăuți csendőrség szenzációs telefonjelentést adott le a központi csendőrpáncsnokságnak. Ugyanis néhány falut órlási farkascsordák támadtak meg. A farkasok behatoltak az istállóba és onnan raboltak el az állatokat. A lakosság pedig te-

hetetlen a fenevadak ellen, mert az ostromállapot életbelépése után a fegyvereket be kellett szolgáltatni. Most maga a csendőrpáncsnokság interveniált a prefekturán, hogy a fegyvereket adják vissza a lakosságnak, hogy azok kelőképpen tudjanak védekezni beöngző farkascsordák ellen.

Mi ujság Marghitán

— Marghitai tudósítónktól —

Megharapta a veszett kutya Farkas József marghitai kereskedő László nevű fia a napokban az uccán játszott, amikor Farkas kutyája arra szaladt és a játszadozó gyermeket megharapta. Miután a kutyát nem lehetett megfogni, az orvos a clujai Pasteur intézetbe utalta be Farkas Lászlót, aki már el is utazott Clujra.

Osszeverte az ujságárust, mert az pénzt kérte. Nem mindennapi eset történt Bárfalván a múlt napokban. Silaghi Andrei a Vészi hírlapiroda ujságárusa Bárfalván és környékén árult ujságot. Bárfalván felkereste Szilágyi János ottani jómódú gazdálkodót és kérte, hogy már a régebben vásárolt álmoskönyv árát neki fizesse ki, mert el kell számolnia vele. Szilágyi János annyira dühös lett a szegény ujságárusra, aki a neki járó pénzt merle kérni, hogy neki ment és addig rugta és verte, míg Silaghi ujságárus eszméletét elvesztette. A falu bírója éppen arra ment és végzetett ennek a brutális eljárásnak, majd az eszméletlen Silaghi ujságárust kocsijára tette és a városba vitte. Az ügynek minden valószínűség szerint vége lesz, mert

Silaghi a csendőrségnél jelentette fel a magáról megfélemedezett gazdálkodót.

Sighet (Máramaros-szigeti) zsidó munkanélküliek lepték el Marghitát. A napokban több mint 200 zsidó munkanélküli jött a szüretelésnél munkát keresni Sighetből Marghitára. Minden évben szoktak jönni, de ennyien még egy évben sem jöttek és ez az oka annak, hogy annyi munkást a marghitai szőlő hegyeken nem lehetett elhelyezni. Az ittrekedő zsidókat az itteni orth. hitközség segíti ki olyképen, hogy ameddig valamilyen munkához tudnak jutni, menzát állított fel számukra, hogy minden nap meleg etelt kapjanak.

Jól sikerült a marghitai Ipartestület csizmadia szakosztályának a bálja. Mint értesülünk a marghitai Ipartestület csizmadia szakosztálya, mint minden évben ez évben is megtarotta szokásos bálját. A bál iránt már napokkal ezelőtt nagy érdeklődés nyilvánult meg, úgyhogy a csizmadia szín nagy befogadóképessége ez alkalommal ki-csinek bizonyult. A szépen feldiszipelt terem és az egész bál rendezéséért elismerés illeti a Csizmadia szakosztály vezetését.

— Epe-és májbetegségéről, elsősorban epehólyagkataris, epekövözés és sárgaság eseteiben a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek funkciót éntebb tevékenységre serkenti. Evtizedes orvosi tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra leggyakrabban úgy válik igen eredményessé, ha a „Ferenc József” vizet reggel éhgyomorral, kevés forró vízzel keverve isszuk.

Fuzionálnak a simleul-silvaniei (szilágy-somlyói) bankok

Simleul Silvaniei, (Szilágy-somlyó) szept. 28

A Banca Nationala helybeli fiókja a napokban felhívást intézett a városbeli bankokhoz, amelyben tudatja azokkal, hogy újabb visszleszámitolási hitelet csak az eredményesen végződő. A Banca Nationalának az a javaslata, hogy a város nyolc kisbankja két-három, nagyobb tőkével rendelkező bankká olvadjon össze, amelyek elég garanciát nyújtanának a Nemzeti Banknak a visszleszámitolási hitelek fedezetére. A tárgyalások amelyek a bankok fuzionálását szeretnék elérni, megkezdődtek s ha a terv sikerülni fog remélhetőleg új bankélet fog a városban megindulni.

Megkezdődik az ifjuság előzetes katonai kiképzése

Huedin, szept. 28. A román cserkészszövetség kebelében is megindultak a mozgalmak, hogy a fiatalság katonai kiképzésben részesüljön már egészen fiatal korban. Ennek előkészítésével megbízták Marinescu György ezredet, aki végigjárta az országot és így érkezett el Huedinre, ahol az ezredes igen érdekes nyilatkozatot tett a fiatalok katonai kiképzéséről. Kijelentette, hogy-mint ismeretes a katonai előképzettség az országba is behozzák.

Kéménytűz az oradeai közkórházban

Oradea szept. 28

Könnyen veszedelmessé válható kéménytűz tört ki tegnap az esti órákban az oradeai közkórházban. A kórház egyik kéménye kigyulladt, szerencsére azonban idején észrevették és rögtön értesítették a tűzoltókat, akik kivonultak és rövid idő alatt csirájában elfojtották a tüzet, mielőtt az még nagyobb károkat okozhatott volna.

Egy 14 éves fiu szörnyű halála

St. Gheorghe, szept. 28

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Sănzieni községben. A község kőbányájában egy Ciurășel Danilă nevű 14 éves fiu is dolgozott, akire több tonna kőtörmelék zuhant rá. A szerencsétlen fiut egészen összetörve húzták ki a kövek alól, azonban nem lehetett megmenteni, mert néhány óra múlva borzalmas kínok között meghalt.

Még mindig tart az osztrák nácik menekülése Jugoszláviába

Páris, szept. 18.

Annak ellenére, hogy a jugoszláv-osztrák határt a legszigorúbban elzárták, még mindig újabb és újabb osztrák nemzeti szociálista tömegek lépik át a jugoszláv határt. A menekülők már azzal sem törődnek, ha a jugoszláv határőrök fegyvert szegeznek rájuk. Tegnap is egy többszáz főből álló menekült érkezett Jugoszláviába, akikkel a Varajdini gyűjtőtáborban helyeztek el.

Felfedezték a lengyel nemzeti-szociálisták titkos nyomdáját

Negyvennyolc náci tartóztatott le a varsói rendőrség

Varsó, szept. 28
Varsó egyik külvárosában a rendőrség titkos nyomdát talált, amelyet a nemzeti szociálisták tartottak fenn. Mint ismeretes Lengyelországban a nemzeti szociálista pártot íeloszlatták. Ennek ellenére a párt tovább működik és egy napi lapot is adott ki, amelynek címe: „Nova Stafeta”. A lap nyomdáját mindeztideig nem sikerült felfedezni. Végre a tegnapi esti razzia alkalmá-

val rajtaütöttek a nyomdán éppen akkor, amikor a véresszájú nemzeti szociálista lap készült. Megállapították, hogy a lapot 8 ezer példányba nyomták, amely elenyésző példányszám, például a Gazeta Ploska példányszámához, amely meghaladja a félmilliót. A rendőrség a nyomda felfedezésével kapcsolatban 48 letartóztatást eszközölt.

Csak tel ne találják egymást

Heves harcok dülnek az ír fascista párt kebelében, mert mindenki elnök szeretne lenni

Dublin, szept. 28.
Az ír fascista párt kebelében óriási harcok dülnek. Mint ismeretes O'Duffy tábornok, a fascista párt elnöke lemondott tisztjéről. Helyére rengeteg pályázó akadt. A

helyre biztos jelölt éppen azé is. Legközelebb összehívják a párt közgyűlését, amelyen dönteni fognak az elnökség kérdéséről.

Lindbergh nem tud szembenézni fia gyilkosával

Hauptmann lakásán megtalálták a revolvért, amellyel megölte gyermekét

Newyork, szept. 28
Hauptmann bűnösségére újabb bizonyítékok kerültek napvilágra. Hauptmann lakásán a padló alatt tizenkilenc hüvelyk hosszú acélládát találtak, amely szintűltig volt megjegyzett bankjegyekkel, amelyek a Lindbergh-bébi váltságdíjából valók. A bankjegycsomó mellett németgyártmányú ismétlőpisztoly feküdt. Megállapították, hogy

a revolver azonos azzal a revolverral, amellyel a Lindbergh-bébit meggyilkolták.

Lindbergh ezredes tegnap két óra hosszat hallgatta ki, de nem szembesítették Hauptmannal. Hír szerint Lindbergh ezredes meg nem érzi magát olyan erősnek, hogy szemtől-szembe állítsa fia gyilkosával.

Meggyilkoltak és kiraboltak két kereskedőt a párisi gyorsvonalon

Páris, szept. 28
A Páris—Ventimiglia gyorsvonal egyik fülkéjében tegnap reggel két holttestet találtak. A holttestek mellett pisztoly feküdt, ami öngyilkosság gyanúját ébresztette fel. Megerősítette ezt a gyanút az a körülmény is, hogy a halottak zsebében megtalálták a pénztárcát is, amelyből nem hiányzott pénz. Most azonban

megállapították, hogy mégiscsak gyilkosság történt. A két áldozat két igen gazdag saint-denis-i kereskedő, akik nagymennyiségű pénzt vittek magukkal utazásukban. Ez az utazáska azonban eltűnt. Így most már bizonyos, hogy a két kereskedő párisi gangszterek áldozatául esett. A nyomozás ebben az irányban a legnagyobb apparátussal indult meg.

Két vakmerő rabló-támadás Cernauti uccáin Valószínűleg ugyanaz a személy követte el mindkét utonállást

Cernauti, szept. 28.
Tegnap este tíz óra tájban haladt hazafelé Solovei Mihály nevű munkás, amikor egy ismeretlen ember hátulról hatalmas kődarabbal fejbevágtá. A munkás a földre zuhant, mire az ismeretlen rárohant és üldözni kezdte, amíg elvesztette eszméletét. Akkor mindenből kiesztotta és otthagya az út közepén. Egy fél-

órával később a város külvárosában valószínűleg ugyanaz az ismeretlen átonálló, megtámadta Iasciuc Nicolai munkás. Ezt is teljesen kirabolta. Mind a két embert órák múlva találták meg a járőrök. Beszállították a kórházba, azonban egyik sem tudta megmondani a kiraboltak közül, hogy ki volt a támadójuk.

Egy közismert uioarai (marosujvári) ügyvéd hirtelen halála

Uioara—(Marosujvár), szept. 28
Uioara városára hirtelen nagy gyász szakadt. Meghalt a város egyik legtekintélyesebb polgára dr. Dénes Artur ügyvéd. Az uccán hirtelen rosszul lett és pár pillanat múlva szívszélhűdésben meghalt. Az 58 éves embert tegnap temették el. Az egész város kikísérte utolsó útjára a szimpatikus és közszeretben álló ember holttestét.

Le akarta lőni tanárát egy bukott diák Sibiuban (Nagyszebenben)

Sibiu, (Nagyszeben) szept. 28.
Bastia, a sibiui kereskedelmi iskola IV. osztályának növendéke a tegnapi tartott javító vizsgán olasz nyelvből megbukott. A diák ma felkereste Pinen Constantinescu tanárt, hogy felelősségre vonja bukása miatt. A diák revolvert szegzett tanára melléne és ha a veszekedés zajára a szobába siető családtagok le nem fegyverzik a felheült fiút akkor tanárát lelőtte volna. A merénylő diákot letartóztatták.

Borzalmas autókatasztrófa Eszaki-olaszországban

Bergamo, szept. 28.
Az észak-olaszországi Bergamo közelében súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy autó összeütközött egy tehervonattal. Kilenc utas meghalt, tíz ember pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
az acélipar legelőkeltebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképvezető Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16,

Veszek
Ócska ólmot
Cím a kiadóban

APRO HIRDETESEK

Eladó jó állapotban levő férfiöltöny Str. Averescu 11. 1678

Nagy ebédlő asztal székekkel, lámpa, fehér vasgép, apróbb konyhabutorok eladók Str. Astra 28, Speibennwein 1679

Eladó 3 hónapja vásárolt teljesen új modern ebédlő. Cím a kiadóban. 1647

Fiatalkorú szakácsnőt keresek okt. 1-re. Cím: Str. Griviței 32. (Városi Vasut telepe). 1653

Ujságárúsításra fiúk és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

100 lei napi keresethez juttatunk rendes megbízható embert az „Erdélyi Magyar-ság” árusításával egy helyben már bevezetett körzetben. Jelentkezni igazoló irásokkal a kiadóhivatalban.

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR EDE, ORADEA